-E 1010

Értesitő

a

békés-csabai ágost. hitv. evang.

Real-gymnasiumról

187³/₄.

GYULAN,

Dobay János könyvnyomdája.

1874.

REV 85
REV

TARTALOM.

I. Jelentés az 187$^3/_4$. tanévről.
II. A végzett tantárgyak, a reájok hetenként forditott órák száma, a használt tan- és segédkönyvek.
A) A végzett tantárgyak.
B) A tantárgyakra hetenként forditott órák száma.
C) A használt tan- és segédkönyvek.
III. A tanárok.
IV. A tanulók névszerint és összevontan.
A) Névszerint.
B) Összevontan.
V. A taneszközök általában s ez évi szaporodásuk szerzés és adakozás utján.
A) Általában.
B) Szerzemény.
C) Adomány.
VI. Vizsgák.
A) Szigorlatok.
B) Közvizsga.
VII. A jövő évre szóló figyelmeztetés.

-E 1010/1873/1874
OKSZÁGOS PEDAGÓGIAI KÖNYVTÁR ÉS MÚZEUM

I.

Jelentés az 187$^3/_4$. tanévről.

Augustus 21. Az 187$^3/_4$. tanév megnyitása, a cholerára való tekintetből kibocsátott felsőbb rendelet következtében, september 15-ére elhalasztatott.

September 3. Az iskolai bizottság elrendelte, hogy az elemi iskola negyedik osztályát kielégitő sikerrel elvégzett tanulók első osztályunkba bizonyitvány alapján is befogadtassanak.

September 11. Klein Gusztáv I. osztálybeli tanuló a latin nyelvből és a mennyiségtanból, Knak Béla II. osztálybeli a latin nyelvből és mennyiségtanból, Kristoffy Dezső III. osztálybeli a latin és a magyar nyelvből kielégitő javitóvizsgát tettek; Hrabovszky György pedig a III. osztály tantárgyaiból kielégitő pótvizsgát.

September 12—14. Beiratás.

September 15. A tanitás kezdete.

September 23—24. Az itt tartott esperességi gyülés miatt az egész iskola szünetelt.

Oktober 8. Az iskolai fegyelmi rendszabályok felolvasása és megmagyarázása.

Deczember 21. — január 3. Karácsoni szünnapok.

Február 16—20. Első félévi szigorlatok ezen eredménnyel:

	kitünö,	dicséretes,	jó,	kielégitő,	alig kielégitő,	elégtelen
I. osztály	2	5	10	10	3	12
II. osztály	1	1	4	5	4	6
III. osztály	1	2	3	4	2	6
IV. osztály	—	—	2	7	6	— — — 3

Simay Frigyes II. és Sztampa Bertalan III. osztálybeli tanulók betegség miatt vizsgálatlanok maradtak. Simay utólagosan kielégitő vizsgát tett, Sztampa pedig maig is beteg.

Az első félévben elmulasztott tanórák száma 993. Mulasztásnak — igazoltnak — vétetik a nem protestans tanulóknak ünnepökön való tanóra mulasztása is; továbbá azon mulasztás is, a mely a beiratásra kitüzött határidő meg nem tartásából származik. A mulasztások két ötöde öt huzamosabban betegeskedett tanulóra esik.

A félévi tanosztályzatokat a tisztelt szülék megkapták.

Február 23. A második félév kezdete.

Martius 7. — april 18. A táncztanulás tartama.

Martius 28. — april 8. Husvéti szünnapok.

April 2. A confirmatiora tót nyelven előkészitett tanulók felvették az urvacsorát.

Május 13. Az ifjuság májusi mulatsága.

Május 25. A confirmátiora magyar nyelven előkészitett s a már előbb confirmált protestans tanulók is felvették az urvacsorát.

Komolyabb fegyelmi eset avagy halálozás ez évben sem fordult elő.

II.

A végzett tantárgyak, a reájok hetenként forditott órák száma, a tan- és segédkönyvek.

A) A végzett tantárgyak.

Első osztály.

Vallástanból *) az ó-szövetségi válogatott szakaszok szabad elbeszélése, ezek alapján a hit- és erkölcstani igazságok fejtegetése, tizparancsolat, egyházi énekek éneklése.

Latin nyelvből a nevek és igék rendes formáinak ismertetése, megfelelő szó- és irásbeli gyakorlatok, szótanulás.

Magyar nyelvből értelmes olvasás, alaktan kizárólag az igékig, megfelelő irásbeli gyakorlatok, versek előadása.

Tót nyelvből **) párhuzamosan a magyar nyelvvel.

Német nyelvből olvasás és helyesirás, a főnevek ragozása és melléknevek fokozása, szótanulás.

Földrajzból a földnek általános topographiai ismertetése s a földrajzi fogalmak fejtegetése, térkép-rajzolás.

Mennyiségtanból a számolási négy főmüvelet egész számokkal és közönséges törtekkel. — Téralaktan nézletileg.

---

*) Ezen tárgyból a nem protestans tanulók saját lelkészüktől nyertek oktatást és osztályzatot.

**) Csak a realirányuak tantárgya.

Természetrajzból az állattannak mind a három serege.
Rajzolás mértani és szabadkézi.
Szépirás ütem szerint is.
Éneklés egyházi és világi két hangon.
Testgyakorlás ősszel és tavasszal.

Második osztály.

Vallástanból az uj-szövetségi válogatott szakaszok szabad elbeszélése, ezek alapján a hit- és erkölcstani igazságok fejtegetése, a káté folytatása végig, szentirási mondatok, egyházi énekek éneklése.

Latin nyelvből a mult évinek ismétlése mellett az akkor elhagyott kivételek, az alaktan folytatása végig, irásbeli gyakorlatok, szótanulás.

Magyar nyelvből értelmes és hangsulyozott olvasás, az olvasottak tartalmának elmondása, az alaktan folytatása végig, mondattani alapismeretek, versek és folyóbeszédek előadása, történelmi elbeszélések leirása.

Tót nyelvből párhuzamosan a magyarral.

Német nyelvből az olvasás gyakorlása, melléknév, számnév névmás, segéd-igék, német-magyar és magyar-német irásbeli gyakorlatok.

Földrajzból a mult évinek ismétlése, az öt földrész, Europa különösen, politikai földrajz, térkép rajzolás.

Történelemből az ó-kornak főbb eseményei és kitünőbb férfiai.

Mennyiségtanból a tizedes törtek, egyszerü arányok, hármas szabály alkalmazva, mértékek. — Mértani alaktan, három- és sokszögek térszámitásokkal.

Természetrajzból a növények mind a két serege és az ásványtannak mind az öt osztálya.

Rajzolás
Szépirás
Éneklés
Testgyakorlás
} mint az elsőben.

Harmadik osztály.

Vallástanból az egyházi történelem, a nevezetesebb események és férfiak ismertetése, a reformatio története különös tekintettel a hazaira, a symbolumok története s megismertetése, egyházi énekek éneklése.

Latin nyelvből az esettan a hozzátartozó gyakorlatokkal együtt. Corneliusból: Miltiades, Themistocles, Aristides, Pausanias, Cymon, Lysander, Alcibiades, Thrasybulus, Conon leforditva, elemezve, részben emlékelve; Phaedrusból 25 mese hasonló módon.

Magyar nyelvből a mondattan kizárólag az összetett mondatig, elemző olvasás, versek és folyóbeszédek elszavalása, történelmi elbeszélések fogalmazása.

Tót nyelvből párhuzamosan a magyar nyelvvel.

Német nyelvből az igehajlitás, a határozók és az előljárók a hozzájok tartozó gyakorlatokkal együtt.

Földrajzból ismétlés, térkép-rajzolás.

Történelemből a közép- és uj-kori főbb események és kitünőbb férfiak kizárólag a franczia forradalomig.

Mennyiségtanból a hatványok és gyökök. — A kör és ennek térszámitása.

Természettudományból a földgömb száraz felszine, a szárazföld vizei, a tenger és a földgömb légköre. — Vegytan.

Rajzolás
Szépirás
Éneklés
Testgyakorlás
} mint az elsőben.

Negyedik osztály.

Vallástanból a keresztyén hit — és erkölcstan szentirási mondatok alapján, az egyházi váltanok vázlata, egyházi ének éneklése.

Latin nyelvből az esettan ismétlése után az időtan szó és irásbeli gyakorlatokkal. Prosodia. Corneliusból Phocion, Timoleon, Hamilcar, Hannibal, M. Portius Cato, T. Pomponius Atticus leforditva, elemezve, nagyobbára emlékelve; a Tirocinium poëticumból a 20—28-ik és az 1—11-ik olvasmány hasonló módon.

Magyar nyelvből a mondattan folytatása végig, ügyiratok, a versben és prózában irt műfogalmazványok ismertetése, elbeszélés után való fogalmazás, versek és folyóbeszédek elszavalása.

Tót nyelvből párhuzamosan a magyar nyelvvel.

Német nyelvből az igék ismétlése után a nyelvtan folytatása végig az illető gyakorlatok elemző feldolgozásával együtt, a mondattannak olvasmányokon való ismertetése.

Földrajzból az osztrák birodalom általánosan, Magyarország részletesen, térkép rajzolás.

Történelemből a magyaroké kizárólag V. Ferdinándig.

Menyiségtanból az összetett arányok bezáróla az első foku egyenletekig egy ismeretlennel. — Tömörmértan végig.

Természettanból a meleg, a szilárd, csepegős és terjengős testek egyensulya és mozgása, a delejesség, a villanyosság.

Rajzolás
Éneklés } mint az elsőben.
Testgyakorlás

B) **A tantárgyakra hetenként forditott óraszám.**

Osztály	Tanirány	Vallás	Latin	Magyar	Tót	Német	Földrajz és történelem	Mennyiségtan	Természettudomány	Rajz	Szépirás	Éneklés	Testgyakorlás	Összesen
I.	Gymnasialis	2	5	4	—	2	3	4	3	2	2	2	2	31
	Real	2	—	4	3	2	3	6	3	2	2	2	2	31
II.	Gymnasialis	2	6	3	—	2	4	3	3	2	2	2	2	31
	Real	2	—	3	3	2	4	5	3	2	2	2	2	30
III.	Gymnasialis	2	6	3	—	2	4	3	3	2	2	2	2	31
	Real	2	—	3	3	2	4	5	3	2	2	2	2	30
IV.	Gymnasialis	2	6	3	—	2	4	3	3	2	—	2	2	29
	Real	2	—	3	3	2	4	5	3	2	—	2	2	28
Össz.	Gymnasialis	8	23	13	—	8	15	13	12	8	6	8	8	122
	Real	8	—	13	12	8	15	21	12	8	6	8	8	119

C) A használt tan — és segédkönyvek.

Osztály, melyben a könyv szükséges.	A könyv czime	Ára*) kr.
	a) *A tanuló tulajdona.*	
I. II.	Magyar káté, Vendel — Pálfy.	44
I. II.	Magyar biblia történet, Varga	80
I. II.	Tót káté, Wendel — Abaffy	40
I. II.	Tót bibliai történet, Kalov	30
IV.	Keresztyén vallástan katechismusa, Ziegenbein — Székács	70
III.	A keresztyén egyház története, Haan	24
I. II. III. IV.	Latin nyelvtan, Schultz — Kis	100
I. II. III. IV.	Latin gyakorló könyv, Schultz — Kis	100
III. IV.	Cornelii Nepotis liber, Josephus Vass	120
III. IV.	Tirocinium poeticum, Siebelis — Szamosi	100
I. II. III. IV.	Magyar nyelvtan, Torkos	75
I. II. III. IV.	Magyar olvasókönyv, Dlhányi	60
I. II. III. IV.	Tót nyelvtan, Mraz	100
I. II. III. IV.	Tót olvasókönyv (Citanka), névtelen	60
I. II. III. IV.	Német nyelvtan, Toepler	65
I. II.	Földrajz, Bellinger — Fényes	35
IV.	Földrajz, Batizfalvi	70
I. II.	Egyetemes történelem (ó-kor) I., Zsilinszky	60
III.	Egyetemes történelem (közép- és uj-kor) II., Zsilinszky	80
IV.	Magyar történet, Horváth	90
I. II.	Számitástan I., Mocnik — Szász	60
III. IV.	Számitástan II., Mocnik — Szász	50
I. II.	Mértani nézlettan I., Mocnik — Szabóky	80
III. IV.	Mértani nézlettan II., Mocnik — Szabóky.	80
I. II.	Természetrajz, Hanák	120
III. IV.	Természettan, Greguss	120
I. II. III. IV.	Ének-káté, Zsasskovszky	25
I.	Földgömb fokhálózata, Mihálfi	6
II. III.	Europa fokhálózata, Mihálfi	5
IV.	Magyarország fokhálózata, Mihálfi	5
	b) *Az iskola tulajdona.*	
I. II. III. IV.	Magyar biblia, Károli	
I. II. III. IV.	Tót biblia, névtelen	
I. II. III. IV.	Magyar énekes könyv, a csabai	
I. II. III. IV.	Tót énekes könyv, Tranoscius	
III.	Természettani földrajz, Greguss	
I. II. III. IV.	Übungshefte zum ersten Unterricht I—V., Roller	
I. II. III. IV.	Systhematische Zeichenchule, Hermes	
I. II. III. IV.	Baumschlag Vorlagen, Klimsch	
I. II. III.	Ütemirási minták, Lövényi	

*) A tankönyvek bolti árához 2 krajczár posta dij járul.

III.

A tanárok.

Név, minöség s az itteni alkalmazás éve	Tantárgy és osztály	Hetenkénti óraszám	Jegyzet
Horváth János rendes tanár, 1864.	Latin, magyar, német, földrajz, történelem, mennyiségtan, természettan a negyedikben.	21	Igazgató s a negyedik osztály főnöke
Melczer Kálmán rendes tanár, 1865.	Latin, magyar, német, földrajz, történelem, mennyiségtan, természetrajz a másodikban.	21	A második osztály főnöke és könyvtárnok
Petrovich Sámuel r. tanár 1871.	Latin, magyar, német, földrajz, mennyiségtan, természetrajz az elsőben	21	Az első osztály főnöke.
Soltész Nándor rendes tanár, 1870.	Vallás és tót mind a négy osztályban; szépirás az első-, második- és harmadikban.	20	
Szomora Bertalan r. tanár, 1864.	Latin, magyar, német, földrajz, történelem, mennyiségtan, vegytan a harmadikban.	21	A harmadik osztály főnöke s a tanári tanácskozmány jegyzője.
Bartóky István ideigl. kisegitő, 1870.	Testgyakorlás mind a négy osztályban.	2	A helybeli népbank vezérigazgatója
Németh Lajos ideigl. kisegitő, 1868.	Rajzolás és éneklés mind a négy osztályban.	2	A helybeli magyar elemi iskola rendes tanitója

IV.

A tanulók névszerint és összevontan.

A) Névszerint.

Első osztály.

a) Gymnasialis irányuak.

1. Bak Sándor, izraelita, Gyula. Leendő ismétlő.
2. Berndt Lajos, róm. kath., B.-Csaba.
3. Czinner Izidor, izraelita, B.-Csaba.
4. Dobisz Lajos, ágost. hitv., B.-Csaba,
5. Fanta Zsigmond, izraelita, B.-Csaba. Ismétlő. Évközben kilépett.
6. Frnda Miklós, ágost. hitv., B.-Csaba.
7. Grün Adolf, izraelita, B.-Csaba. Évközben kilépett.
8. Hanko András, ágost. hitv., B.-Csaba.
9. Kemény Zoltán, ágost hitv., B.-Csaba.
10. Kohn Sándor, izraelita, B.-Csaba.
11. Korosy László, ágost. hitv., B.-Csaba.
12. Kovács Mihály, ágost. hitv., B.-Csaba.
13. Kraszkó György, ágost. hitv., B.-Csaba.
14. Krátky János, ágost. hitv., B.-Csaba.
15. Krmeczky Imre, ágost. hitv., B.-Csaba.
16. Lantos József, róm. kath., Kigyós.
17. Moczkovcsák Dezső, ágost. hitv., B.-Csaba.
18. Omaszta Elemér, ágost. hitv., B.-Csaba
19. Sailer Dezső, ágost. hitv., B.-Csaba.
20. Sailer Dénes, ágost. hitv., B.-Csaba.
21. Schwarz Móricz, izraelita, Kétegyháza.
22. Valkó László, ágost. hitv., B.-Csaba.

b) Reálirányuak.

23. Áchim János, ágost. hitv., B.-Csaba
24. Bagyinka Pál, ágost. hitv., B.-Csaba.
25. Bájer Ádám, ágost. hitv., B.-Csaba.
26. Botyánszky János, ágost. hitv., B.-Csaba. Évközben kilépett.
27. Eibel Gyula, róm. kath., B.-Csaba.
28. Farkas Pál, ágost. hitv., B.-Csaba.
29. Fiala Ferdinánd, róm. kath., Gerendás.
30. Hricsoványi Dániel, ágost. hitv., B.-Csaba. Évközben kilépett
31. Kis János, ágost. hitv., B.-Csaba. Évközben kilépett.
32. Kliment Mátyás, ágost. hitv., B.-Csaba.
33. Kohn Izidor, izraelita, B.-Csaba.
34. Maczák György, ágost. hitv., B.-Csaba.
35. Mazán János, ágost. hitv., B.-Csaba.
36. Michnay Gyula, ágost. hitv., B.-Csaba
37. Piliszky Mihály, ágost. hitv., B.-Csaba.

38. Prisztávok Pál, ágost. hitv., B.-Csaba.
39. Simon Eliás, ágost. hitv., B.-Csaba. Évközben kilépett.
40. Valastyán Mihály, ágost. hitv., B.-Csaba.
41. Vantara Mihály, ágost hitv., B.-Csaba.
42. Varga Ádám, ágost hitv., B.- Csaba.

Második osztály.

a) Gymnasialis irányuak.

1. Áchim Elek, ágost. hitv., B.-Csaba.
2. Csóty Ferencz, róm. kath., Apácza.
3. Fein Dávid, izraelita, B.-Csaba.
4. Filippinyi Sámuel, ágost. hitv., B.-Csaba.
5. Hrdliczka Dánel, ágost. hitv., B.-Csaba.
6. Lamberger Emánuel, izraelita, B.-Csaba.
7. Madarász Ernő, ágost. hitv., Vése.
8. Mészáros Lázár, helv. hitv., Kaszapereg.
9. Oppenheimer József, izraelita, B.-Csaba.
10. Simay Frigyes, róm. kath., B.-Csaba.
11. Vitéz Géza, ágost hitv., Orosháza.

b) Reálirányuak.

12. Fekete Géza, róm. kath., B.-Csaba. Évközben kilépett.
13. Fekete Sándor, róm. kath., B.-Csaba.
14. Gyurkó András, ágost. hitv., B-.Csaba.
15. Kadliczák János, róm. kath., Mező-Berény.
16. Kazár Mátyás, ágost. hitv., B.-Csaba.
17. Klein Gusztáv, izraelita, B-Csaba.
18. Korosy Károly, ágost. hitv., B.-Csaba.
19. Krmecky Károly, ágost. hitv., B.-Csaba.
20. Povázsay Gusztáv, ágost. hitv., B.-Csaba.
21. Povázsay Samu, ágost. hitv., B.-Csaba.
22. Steinfeld Gyula, izraelita, Gyula.
23. Werkner Izidor, izraelita, Orosháza. Évközben kilépett.

Harmadik osztály.

a) Gymnasialis irányuak.

1. Áchim Zsigmond, ágost. hitv., B.-Csaba.
2. Albrechtovich Árpád, róm. kath., Kondoros.
3. Bagyinka János, ágost. hitv., B.-Csaba.
4. Baros István, ágost. hitv., Bánfalva.
5. Bedák Mátyás, róm. kath., B.-Csaba.
6. Fáy Ignácz, izraelita, B.-Csaba.
7. Figura János, ágost. hitv., B.-Csaba.
8. Knak Béla, ágost. hitv., B.-Csaba.
9. Kubek Iván, görög kath., B.-Csaba.

10. Kulpin Márk, izraelita, B.-Csaba.
11. Ónody Mihály, ágost. hitv., B.-Csaba.
12. Szekerka András, ágost. hitv., B.-Csaba.
13. Wenich Károly, ágost. hitv., Nagy-Lak.

b) Reálirányuak.

14. Àchim János, ágost. hitv.. B.-Csaba.
15. Àchim Pál, ágost. hitv., B.-Csaba.
16. Faklya Zoltàn, ágost. hitv., B.-Csaba.
17. Hiló András, ágost. hitv., B.-Csaba.
18. Kliment János, ágost. hitv., B.-Csaba.
19. Sztampa Rudolf, ágost. hitv., B.-Csaba. Évközben kilépett.

Negyedik Osztály.

a) Gymnasiális irányuak.

1. Fábry Dezső, ágost. hitv.. B.-Csaba.
2. Fáy Miksa, izraelita, B.-Csaba.
3. Fehér László, róm. kath., Körös-Ladány.
4. Freund Ármin, izraelita, B.-Csaba.
5. Havran László, ágost. hitv., B.-Csaba.
6. Kocziszky Mátyás, ágost. hitv., B.-Csaba.
7. Kristoffy Dezső, róm. kath., B.-Csaba.
8. Novák László, ágost. hitv., Bodzás.
9. Oppenheimer Fábián, izraelita, B.-Csaba.
10. Ormay Kálmán, ágost hitv., Temesvár.
11. Reisz Albert, izraelita, B.-Csaba.
12. Reisz Ferencz, izraelita, B.-Csaba.
13. Sztodola Pál, ágost. hitv, B.-Csaba.
14. Udvardy László, ágost. hitv., B.-Csaba. Önkéntes ismétlő.
15. Zsilinszky András, ágost hitv., B.-Csaba.

b) Reálirányuak.

16. Ecker Lajos, róm, kath., B.-Csaba, Évközben kilépett.
17. Hrabovszky György, ágost. hitv., B.-Csaba.
18. Szarvas András, ágost. hitv., B.-Csaba.

B) **Összevontan.** *)

Osztály	Tanirányra nézve	Felvétetett	Kilépett	Megmaradt	Lakhelyre nézve: helybeli	Lakhelyre nézve: vidéki	Vallásra nézve: ágost. hitv.	Vallásra nézve: helv. hitv.	Vallásra nézve: róm. kath.	Vallásra nézve: gör. kath.	Vallásra nézve: izraelita	Korra nézve: 10 éves	Korra nézve: 11 éves	Korra nézve: 12 éves	Korra nézve: 13 éves	Korra nézve: 14 éves	Korra nézve: 15 éves	Korra nézve: 16 éves	Ismétlő	Mult évi létszám
I.	Gymnasialis	22	2	20	17	3	14	—	2	—	4	10	6	4	—	—	—	—	—	20
	Real	20	4	16	15	1	13	—	2	—	1	—	5	9	2	—	—	—	—	18
II.	Gymnasialis	11	—	11	7	4	5	1	2	—	3	—	4	4	3	—	—	—	—	14
	Real	12	2	10	8	2	6	—	2	—	2	—	2	7	—	1	—	—	—	11
III.	Gymnasialis	13	—	13	10	3	8	—	2	1	2	—	—	5	3	4	1	—	—	16
	Real	6	1	5	5	—	5	—	—	—	—	—	—	3	—	1	1	—	—	6
IV.	Gymnasialis	15	—	15	12	3	8	—	2	—	5	—	—	—	6	6	3	—	1	11
	Real	3	1	2	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	3
Össz.	Gymnasialis	61	2	59	46	13	35	1	8	1	14	10	10	13	12	10	4	—	1	61
	Real	41	8	33	30	3	26	—	4	—	3	—	7	19	2	2	2	1	—	38
Mindkét tanirányuak együtt		102	10	92	76	16	61	1	12	1	17	10	17	32	14	12	6	1	1	99

*) A „jótétemények" rovat a Kazinczy alapitvány körül előfordult s ezen értesitő összeállításakor még ki nem egyenlitett nehézségek miatt maradt ki; a „nemzetiségi" rovatok felvételét pedig helyi körülményeink nem ajánlják.

V.

A taneszközök általában s ez évi szaporodásuk szerzés és adakozás utján.

A) Általában.

456 kötet könyv az ifjusági könyvtárban, egy szekrényben; 1498 kötet a tanári könyvtárban, két szekrényben; 33 fali térkép 3 atlas, 2 földgolyó és egy tellurium; 2 fali hangjegy tábla; 240 rajzminta; 4 kötet természetrajzi képek; 117 rovar és puhany, 82 kagyló; 990 növény; 560 ásvány, 46 jegeczminta két szekrényben; 90 természettani eszköz 3 szekrényben; 40 tömörmértani test; 564 régi pénz és 13 érem egy szekrényben. Ezekből ez évi

B) Szerzemény.

A délibábok hőse, Közoktatásunk reformja, Salamon. Természettani földrajz, Berecz. Suplement zur XI-ten Auflage des Conversations Lexicons Brockhaus 21—22 f. Baumschlag-Vorlagen, Klimsch. Az élet tükre, Boros. Encyklopädie des gesammten Erziehungs- und Unterrichtswesens 87—96 f. Geschichte der evangelischen Kirche in Ungarn, Merle d'Aubigné. Kis Lantos, Zsaskovszky. Tanáregyleti közlöny. Magyar nyelv szótára 28 f. Protestans naptár. Besiedky, Tóth. Közügyeinkről, Lónyay. Fali naptár. Reform. Protestans egyh. és isk. lap. Magyar tanügy. Természet. Magyar nyelvőr. Irodalmi értesitő. Békésmegyei közlöny. Budapesti szemle. Magyar és német olvasókönyv, tanárképezde. Az állatmuzeum, Kárpáti. Kis regélő, Tóth. Uj teljes magyar-német és német-magyar szótár, Ballagi. A középiskola eszménye, Bokor. Magyar nyelvtan, Bodnár. A szabadságról, Greguss. Meter mértékek, Vizer. Metsző gyémánt. Levegős tűz-szerszám. Atwood-féle eső-gép. Iránytalan tű. Bunsen elem. Bolognai üvegek. Másodpercz inga. — Egy szekrény a régi pénzek, egy a természettani eszközök számára.

C) Adomány.

Iskolai értesitőt küldtek: A késmárki á. h. lyceum, a nyiregyházi á. h. gymnasium, a selmeczi á. h. lyceum, a budapesti á. h. főgymnasium, a szarvasi á. h. főiskola, a bajai állami tanitóképezde, a miskolczi á. h. algymnasium, a losonczi állami tanitóképezde, a keszthelyi r. k. kis gymnasium, a szegedi állami főreáltanoda, az uj verbászi algymnasium, a győri r. k. főgymnasi-

um, a Budapest-józsef-városi alreáltanoda, a Budapest-terézvárosi állami főreáltanoda, a kecskeméti állami reáltanoda, a székely-udvarhelyi állami főreáltanoda, a nagy-kanizsai r. k. főgymnasium, a soproni városi főreáltanoda, a csurgói h. h. gymnasium, a budapesti r. k. főgymnasium, a félegyházi r. k. algymnasium, a szegedi r. k. főgymnasium, a pécsi r. k. főgymnasium, a csik-somlyói r. k. főgymnasium, a középtanodai tanárképezde, a szabadkai r. k. városi főgymnasium, a temesvári főreáltanoda, a székesfehérvári főreáltanoda, a békési realgymnasium, das Staats-Ober-Gymnasium zu W.-Neustadt, a pesti állami főgymnasium, a nagy-őczei főgymnasium, az unghvári r. k. főgymnasium, a tresztenai realgymnasium, az iglói á. h. főgymnasium, a bajai főgymnasium, a szentesi polgári tanoda, das Staats-Gymnasium in Marburg, a nagyszebeni kir. főgymnasium, a nagy-kallói állami alreáltanoda, a pozsonyi á. h. főiskola, a szathmári k. k. főgymnasium, a czéglédi polgári iskola, a modori állami képezde, a debreczeni ref. főtanoda, a gyula-fehérvári r. k. nagy gymnasium, a nagy-körösi h. h. lyceum, a losonczi állam gymnasium.

Nt. Haan Lajos ur: Természettudományi közlöny 1873 s egy lengyel rézpénz 1580.

T. Haan Vilmos ur: Századok 1873. Gyakorlati épitészet elemei, Schnedár. Eszmetöredékek, Szeberényi J. Az 1873-iki cholera-járvány, Kovács. Elmélkedések a magyar közügyekről. Pogner János naplója Lichner.

Nagym. ministerium: Néptanitók lapja 187$^3/_4$.

Dr. Szeberényi G. föt. supr. ur: Magyar prot. egyh. és isk. figyelmeztő. A tiszántuli, tiszáninneni és a dunántuli ev. ref. egyházkerületek jegyzőkönyve 1873. Szabályzat a jogtanodák uj szervezéséről.

T. Dobay János ur: Békés 187$^3/_4$.

T. Jenei Pálné: Nagy-Szalonta történelme. Álmos, Szász.

T. Zsilinszky Mihály ur: Teschedik S. önéletleirása.

T. Ábray Lajos ur: Felkl-féle földteke.

T. Heckenast G. ur: 30 tábla a mértáni szabadkézi rajzhoz, Zierer. Német olvasókönyv, Ballagi. Német iránytan, Cserni. Számtan Császár.

T. Lauffer Vilmos ur: A világtörténet dióhéjban, Tarnóczi.

T. Kemény Mihály ur: A házi nevelés, Balogh.

T. Havran László ur: 3 rajzminta.

T. Ecker Lajos ur: 3 d. rajzminta.

T. Szailer Dezső ur: 4 rajzminta.

T. Sztraka Ernő ur: Egy Csabán talált urna és egy ember koponya.

Steinfeld Gyula; 1 d. alabastrom.

Korosy Albert 2 d. abrudbányai nemes érczü kovand.

T. Nagy István ur: 7 d. aradvármegyei kovamalakhit, és 3 magyar 6 kros papiros pénzt.

Novák József ur: 2 d. zöld granit, 2 d. mészkő, 1 d. czinober, 1 d. kobald-virágba, 1 d. kobald fényle, 1 d. crysotill, 1 d. édes vizi mészkő, 2 d. rézazur 1 d. palakő, kövülettel, 1 d. palakő, 1 d. málvány.

T. Ormay Tivadar és Géza urak: 130 d. selmecz vidéki ásvány, és egy ásványból összeállitott bánya-képlet.

T. Fábry Károly ügyv. ur: 3 d. tengeri rák, 20 d. tengeri csiga és kagyló, 1 fenyő doboz, 1 gránát alma, 1 olajbogyó theamoha, 1 csikócza, 1 küllöny, 1 kuponcz, 1 csüllőr, 1 corall, 1 d. mozaik, 1 d. csont és 3 d. kő. Aquilleja romjai közöl; — 5 olasz rézpénzt 1862—1867-ről és 2 görög rézpénzt 1869.

Reiner Ilona kisasszony: 1 lepke.

T. Petrovszky József ur: 2 d. csilla, radegundi.

T. Szabó Lukács ur: 1 d. cseppkő, adelsbergi.

T. Németh Lajos ur: 1 török ezüst pénz, 1 bajor 1840.

T. Mihálfi Lajos ur: 1 öt forintos magyar bankjegy.

T. Badics Elek ur: 1 poltura 1765 és még egy rézpénz II. József korából, 1782, egy csiszolt üveghenger, 2 olvasztó csésze és $^1/_4$ itcze borszesz.

T. Bartóky István ur: 10 osztrák rézpénz 1795—1860, 7 török rézpénz; 3 magyar rézpénz 1704, 1706 és 1848. 10 ró mai rézpénz a császárok korából; 1 pápai 1788. 1 ezüst, salzburgi 1781. 4 réz a franczia köztársaság 3-ik és 4-ik éviből; 1 ezüst, II. Mátyás. 10 ezüst lengyel 1532—1547. 1 réz, szász 1802. 1 réz bizanczi; 1 ezüst, I. Napoleon; 1 ezüst, osztrák, II. József; 1 ezüst, osztrák, 1765. 13 vallási dolgokra vonatkozó ezüst érem; 2 régi arany gomb és 2 darab aranyat tartalmazó ásvány.

T. Bartóky László ur: 1 magyar arany, Mátyás korából.

Reisz Albert: 1 román, ezüst 1867, 1 réz, osztrák, 1807.

Albrechtovich Árpád: 1 réz, II. Endre.

T. *Rainer Béla ur:* 1 réz, osztrák 1800.

T. *Stark Adolf ur:* 1 magyar ezüst huszas, 1848. 1 porosz

váltópénz 1856. egy bajor váltópénz 1802. 1 poltura 1763. 1 réz, II. Endre; 1 török rézpénz; 1 ezüst, Traján; 1 másolata a zsidó ezüst pénznek.

Filippinyi Sámuel; 1 Wiener Banko-Zettel.

T. *Csutkay Turcsányi Vilma* asszony: 1 tiz ftos, 1 öt frtos 1 egynegyed frtos és 1 harmincz krajczáros magyar bankjegy.

Kohn Sándor; 5 osztrák, réz, 1780—1849. 1 tiz kros papiros 1850. 1 centesimi 1852.

Krmecky Károly: 1 poltura 1763.

T. *Gärtner Adolf ur*: 1 ezüst, Octavian.

Oppenhaimer Fábián: 1 oláh, réz, 1867. 1 ezüst osztrák, 1694.

T. *Korosy János ur*: 1 ezüst Würtemberg, 1764. 2 ezüst, Brandenburg, 1545.

Lizsáky László ur: 1 oláh, 1 angol, 1 török rézpénz 1861 1867.

Lamberger Emánuel: 1 réz, bajor, 1864.

Reisz Ferencz: 1 réz, osztrák, 1800.

Kristóffy Dezső: 1 réz, osztrák, 1780.

Ónodi Mihály: 1 réz, osztrák, 1762.

T. *Launer Károly ur:* 4 lengyel garas 1529—1541.

Kulpin Márk: 1 magyar koronázási emlékpénz 1867; 1 porosz ezüst 1736; 1 oláh, réz, 1867, 1 osztrák, réz, 1816, 1 görög ezüst; 1 orosz, réz.

T. Ormay Tivadar ur: 2 lengyel garas 1529 és 1531.

T. Aradszky András ur: 1 lengyel garas 1542,

Grün Adolf: 5 osztrák, réz, 1781—1857.

Moczkovcsák Dezső: 1 magyar, réz 1849.

Hankó András: 1 osztrák, réz, 1857,

T. Havran Pál ur: 1 üveg ajtós szekrény ásványgyüjteménynek.

Pénzbeli adományok.

T. Gärtner Adolf ur. 10 forint bankjegyért 10 forint ezüstöt agio nélkül.

T. Kemény Mihály ur pénzbeváltás alkalmával az iskola helyett fizetett 45 krajczárt.

N. Haan Lajos ur által egy magát megneveztetni nem akaró tisztelt ur 10 ftot; szorgalomdijnak kapták: Genyetay Gusztáv IV. és Szarvas András III-ik osztálybeli tanulók.

T. Havran Pál ur 1 forintot könyvtárra, 5 forintot tetszés

ORSZÁGOS PEDAGÓGIAI KÖNYVTÁR ÉS MÚZEUM

szerinti czélra. Ezen 5 forintot a IV. osztály irópapirosra forditotta.

T. *Albrechtovich Péter* ur 5 forintot könyvtárra.

T. Karassiay Kornél ur 50 forintot a szerzemények között előfordult Atwood-féle eső-gépre és másodpercz ingára.

N Szeberényi Andor és Hrdlicska Károly urak 2 forintot a szerzemények között előfordult tót olvasmányra.

T. Reök István ur a Kossuth alapitvány gyarapitására 1873-ban 10 frt, 1874-ben 10 frt. Hozzá van téve.

T. Omaszta Szilárd főbiró ur 10 frt könyvtárra.

A Szarvason tanult csabai ifjuságnak a mult évben 170 forint 77 krt tett alapitványát az iskola kiegészitette 200 frtra s ezen összegen 2 népbanki részvényt vett, a melyek ez évben 14 forintot jövedelmeztek.

A helybeli tisztelt casino 220 forintnyi Kosuth-alapitványának 12%-kos kamatját az év első napján, a realgymnasium ifjusági könytárának szaporitására, folyóvá tette.

T. Mudrony Sámuel urnak a realgymnasium részére átengedett, az 1873-ik májusban szabályszerü kötelezvénynyel biztositott 600 forintos követelés után évi 5%-os kamat 36 frt.

Néhai Ostasz Endre 400 forint hagyománya után 6%-os kamatul 24 frt.

A helybeli t. casino 650 forintnyi Kazinczy alapitványának szorgalomdijra szánt 6%-os kamatja, a tárgyalás alatt levő kiosztási nehézségek megoldása után, a folyó iskolai évre is várható.

A junius első napja után érkezendő adományok közzététele a jövő évre marad.

A mélyen tisztelt adakozók fogadják az iskola hálás köszönetét szives adományukért.

VI.

Vizsgák.

A) Szigorlatok a tantermekben.

Junius 20-ikán 7—8-ig vallás a negyedikben. 8—9-ig földrajz az elsőben. 9—10-ig magyar a másodikban és a harmadikban.

Junius 22-kén. 7—8-ig vallás az elsőben. 8—9-ig természetrajz a másodikban. 9—10-ig vegytan a harmadikban. 2—4-ig latin és természetrajz az elsőben, ugyanekkor latin és német a negyedikben.

Junius 23-ikán. 7—8-ig vallás a másodikban. 8—9-ig menynyiségtan az elsőben. 9—10-ig földrajz és történelem a harmadikban s történelem a negyedikben. 2—4-ig latin és német a második és harmadikban.

Junius 24-ikén. 7—8-ig vallás a harmadikban. 8—9-ig menynyiségtan a másodikban. 9—10-ig magyar az elsőben és negyedikben. 2—3-ig mennyiségtan a harmadik és negyedikben.

Junius 25-én. 7—8-ig német az elsőben. 8—9-ig természettan a negyedikben. 9—10-ig történelem a másodikban. 2—4-ig tót a realirányuak mindnyájával az első osztály tantermében.

B) Közvizsga a kis templomban.

Junius 26-kán. 9—12-ig vallás, tót, latin és történelem. 3—6-ig német mennyiségtan, természeti tudományok, magyar, szavalás, ének. — A testgyakorlati vizsga megtartását nem ajánlja az a körülmény, hogy a testgyakorláshoz az idő zordonsága miatt, még május végén sem lehetett hozzá fogni.

Ezen vizsgákra a tanügy barátai tisztelettel meghivatnak.

A tanosztályzatok felolvasása, a szülei értesitők és a már ekkor kiosztható szorgalomdijak kiosztása junius 27-ikén reggeli 7 órakor lesz.

VII.

A jövő évre szóló figyelmeztetés.

Javitó és pótvizsgák augustus 31-ikén, 8 órától, az illető tanteremben. Javitóvizsgával tartozik, a kinek egynél több „aligkielégitő“-je vagy „elégtelen“-je van; tartozik azon tárgyból, a melyből az „aligkielégitő“-t, illetőleg az „elégtelen“-t kapta. Pótvizsgával tartozik, a ki a szigorlatot egészen vagy részben, bármely okból, elmulasztotta; tartozik azon tárgyból, melyből szigorlatot nem tett.

Az 187$^4/_5$. tanévi beiratás september 1. 2. és 3-ikán, az iskola hivatalos szobájában. Erre nézve tájékozásul :

a) A beiratásnál a szülék vagy helyettesek jelenléte szükséges.

b) Az első osztályba bevétetik, a ki vagy szabályszerü iskolai bizonyitvánnyal, vagy ha ez nincs, vizsga utján kimutatja, hogy az elemi negyedik osztály tantárgyait kielégitő sikerrel tanulta. A felsőbb osztályokba csak legalább is kielégitő, középiskolai bizonyitvánnyal léphetni be.

c) A jövevény protestans beiratási dija 1 frt, a jövevény nem protestansé 2 frt.

d) A protestans gymnasialis irányu tanuló egész évi fizetni valója 15 frt, a protestans realirányué 10 frt; a nem protestans gymnasialis irányué 30 frt. a nem protestans reálirányué 15 frt. Ezen illetékek mindegyikében benne van, a tandijon kivül, fára 1 frt 50 kr. iró és rajzszerekre 1 frt 90 kr. könyvtárra 60 kr. testgyakorlási készletekre 1 frt.

e) Az egész tanévi illetékből a szorosan vett tandij egyik fele február első hetében, a többi beiratáskor fizetendő.

d) Tankönyvekről, készfizetés mellett, az iskola gondoskodik.

ORSZÁGOS PEDAGÓGIAI KÖNYVTÁR ÉS MÚZEUM